

Pilgrimsvandrare i musikaliskt möte i Ermita San Nicholas.

Nonsens eller ej – för mig var fågeln min skyddsängel.

Äntligen framme vid 0-stenen vid Fisterna i Galicien.

Till Santiago i sällskap av en ängel

Många drömmer om att vandra till Santiago de Compostela i norra Spanien. Ulla Nordfors genomförde sitt drömprojekt, men på cykel. "Jag hade hört att det händer något med människor som vandrar här", berättar hon. Och visst hände det saker, som att hon fick sällskap av en fågel, eller var det en ängel?

Visst hade jag hört berättas om pilgrimsvandringar men att vandra själv bestämde jag bara något år sedan. En kort pilgrimsvandring på Ekerö, från Väsby Hage till Munsö kyrka en vacker höstdag var det lilla frö som växte till beslutet att vandra den långa pilgrimsleden från St Jean Pied de Port i södra Frankrike till Santiago de Compostela, i dagligt tal Caminon.

Ända sedan 1962 när min pappa Ruben gav mig en kamera har jag fotograferat min omvärld. Minns inte varför jag fick den men han kanske tyckte att jag, som ofta satt tyst i en hörna, skulle ha något att göra. Nu, 46 år senare skulle jag dokumentera pilgrimsleden till Santiago de Compostela och göra den första svenska guideboken om Caminon samtidigt som jag provade min egen tro och själ. Förberedde mig genom att läsa alla böcker jag hittade som handlade om leden och personliga upplevelser runt den. Det visade sig också att flera människor i min närhet hade vandrat denna led som löper rakt under Vintergatan.

Ja, min vandring skulle bli en cykelvandring

El Camina sträcker sig från St Jean Pied de Ponte i Frankrike till Santiago i Spanien.

och med det menar jag att cykla utan brådska på en standardcykel. Mina fötter klarar inte en lång vandring och min rygg orkar inte bära en ryggsäck. Därför fick en cykel bli min åsna. Och min packning var lätt, förutom det allra nödvändigaste hade jag pilgrimens sju nycklar i bagaget: långsamhet, frihet, enkelhet, bekymmerslöshet, tystnad, delande och andlighet. Med gamla Frövi-sandaler på fötterna och en svart bomullshatt nedtryckt på huvudet startade jag min pilgrimstur.

Innan jag lämnade St Jean gick jag till kyrkan Notre-Dame-du-Bout-du-Pont, lyssnade till stilla orgelmusik, tände ljus och bad om en lyckosam färd. På pilgrimskon-torets inrådan valde jag bort naturstigen över berget Loepeder (1 440 meter över havet) och tog i stället asfaltsvägen mot Roncesvalles.

Den var nog så besvärlig. Det gick upp, upp, upp i sicksack, kilometer efter kilometer och jag kan villigt erkänna att jag inte var riktigt förberedd på hur kämpigt det kunde vara att dra cykeln uppför backarna. Men varje gång jag stretat uppför ett berg i regn och blåst, när jag allvarligt funderade över vad jag utsatte mig för, infann sig samma lyckokänsla när jag fick känna fartvinden på väg nedför.

Min färd skulle få ta den tid den tog, jag hade inget som väntade där hemma de närmaste månaderna. Den nästan 1 000 kilometer långa pilgrimsleden genom norra Spanien var mitt, med ett modernt ord, sommarprojekt och jag hade bestämt att låta min dagsform, möten med människor och platser utefter leden få avgöra var jag skulle stanna och söka nattlogi.

Under färden bodde jag på många olika här-

Det gick upp, upp, upp i sicksack, kilometer efter kilometer och jag kan villigt erkänna att jag inte var förberedd på hur kjäpigt det kunde vara att dra cykeln uppför backarna.

bärgen. Ett var Ermita San Nicholas i Itero de Castillo där vår Heliga Birgitta och hennes make lär ha övernattnat på 1300-talet. I kapellet fanns åtta bäddar, kom det fler pilgrimer bäddade man ut madrasser på golvet. Före den gemensamma middagen vid långbordet mitt i kyrkan hölls en fottvagningsceremoni framför altaret. Och efter måltiden samlades vi utomhus för att spela och sjunga tillsammans. Känslan inuti mig kan beskrivas med två ord: gemenskap och lycka.

En knapp mil bortom Burgos passerade jag San Bol, ett litet hus med en stor musselmålning på fasaden, ett litet härbärge med åtta bäddar, en oas vid en helig källa. Här kunde jag svalka mina fötter, dock endast några minuter, medan den som ville svalka sitt huvud kunde göra det hur länge som helst. Det var tidig morgon när jag kom förbi så Antonio och Angelino kokade frukostkaffe åt mig. Här, som på många andra platser, har man ett "donativo"-system och du betalar vad du kan, vill eller tycker att du har råd med.

Jag hade hört att "man får det man behöver, att det man saknar bara kommer", att "det händer något med människor som vandrar här", om vilda aggressiva hundar som man kan få vänligt sinnade genom att sända goda tankar till ... Och faktiskt, en tidig morgon när jag satt på en sten mitt ute på ett vinfält och åt min yoghurt-frukost kom en stor varg-

// **Min färd skulle få ta den tid den tog, jag hade inget som väntade där hemma de närmaste månaderna. Den nästan 1 000 kilometer långa pilgrimsleden genom norra Spanien var mitt, med ett modernt ord, sommarprojekt ...**

liknande hund fram mot mig. Jag packade lugnt ner mina saker, tänkte att "visst lilla hunden, detta är ditt revir, jag ska flytta mig" tog min cykel och drog mig ut på vägen igen. Hunden följde mig på avstånd ett tag innan den försvann bort bland vinrankorna.

När det var som värst, som jobbigast, såg jag en liten fågel cirka 50 meter framför mig på vägen. Försökte fotografera den men innan jag hann få fram kameran flög den i väg och gjorde sedan sällskap med mig i luften en liten stund innan den försvann. Samma sak hände gång efter annan och begreppet "lockfågel" fick en ny innebörd för mig eftersom den lilla fågeln lockade mig att fortsätta, det kändes som om den drog mig framåt.

Vid Ermita de Valdefuentes, ett litet kapell på väg mot klostret San Juan de Ortega lyckades jag äntligen ta ett foto av fågeln. Jag stod vid kapellets gallerförsedda kortsida och tittade in på den stora Jakobsstatyn. Och där på Jakobs hand satt fågeln.

Jag tog upp min kamera och knäppte en gång, så en gång till för säkerhets skull. Det gick bara några sekunder emellan varje knäpp men fågeln fastnade bara på den ena bilden. Vart den tog vägen sedan, ja det vet jag inte. Den flög i alla fall inte ut genom gallret där jag stod. När jag senare satt vid datorn och gick igenom mina 4 000 bilder från pilgrimssturen, i färd med att retuschera bort lite, vad jag trodde, skräp upptäckte jag den lilla fågeln

på flera bilder ... Somliga kanske avfärdar det som nonsens men jag är övertygad om att det var min skyddsängel i skepnad av en liten fågel.

När man är mycket med sig själv flödar tankarna fritt. Jag mötte Paula som cyklat ensam ända från sitt hem i Belgien. Hon berättade om alla rädslor från barndomen som dök upp i hennes huvud. Två dagar var hon förtvivlad, storgrät och längtade efter make och barn, de två följande dagarna skrattade hon. Så växlade det hela tiden. Hos mig poppade också gamla barndomsminnen upp men tacksamt nog bara positiva.

Höjdpunkten på pilgrimsturen var pilgrimsmässan i katedralen i Santiago de Compostela. Jag var där i god tid och fick en plats rakt framför altaret. En kvart före mässan övade en nunna psalmsång med besökarna. Hennes röst var underbar, sången gick rakt in i hjärtat och själva mässan rörde mig till tårar. Det var obeskrivbart hur det kändes att vara där "på riktigt", att ha klarat av Caminon. Och tre dagar senare när jag stod vid Fisterra, världens ände på klipp halvön ute i Atlanten och såg solen gå ned som en apelsin i havet, då ville jag dela min lyckokänsla med hela världen. Jag önskade att alla människor tar en paus som denna i sina hektiska liv!

Text och foto: ULLA NORDFORS